

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Vejnara a soudkyň JUDr. Dany Slavíkové a Mgr. Adély Kaftanové ve věci žalobce : **M. Š. , MBA**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. Mgr. Daliborem Lachmanem, advokátem se sídlem Plumlovská 44, 796 01 Prostějov, proti žalovanému : **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti** se sídlem Vyšehradská 16, 120 00 Praha 2, jednající Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových se sídlem Rašínovo nábřeží 390/42, 120 00 Praha 2, o zaplacení 9.697.155,- Kč s přísl., k odvolání žalovaného proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. dubna 2017 č.j. 42 C 126/2015 – 91,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu I. stupně **se** ve vyhovujícím výroku o věci samé (ad I.) **p o t v r z u j e .**

II. Rozsudek soudu I. stupně **se** v nákladovém výroku (ad IV.) **m ě n í** tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci na náhradě nákladů odvolacího řízení částku 20.926,05 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám advokáta Mgr. Dalibora Lachmana.

O d ů v o d n ě n í

Napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci částku 50.000,- Kč (pod bodem I. výroku), zamítl žalobní návrh na zaplacení částky 9.550.000,- Kč (pod bodem II. výroku), zastavil řízení ohledně částky 97.155,- Kč (pod

bodem III. výroku) a uložil žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 38.653,-Kč (pod bodem IV. výroku).

Rozsudkem bylo rozhodováno o žalobních návrzích, jimiž se žalobce dle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti státu za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, domáhal náhrad škody a nemajetkové újmy vzniklých mu v důsledku trestního stíhání pro zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí podle ust. § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku, které proti němu bylo vedeno od 9.10.2012 a které skončilo vydáním zprošťujícího rozsudku Okresního soudu v Olomouci ze dne 25.4.2014 č.j. 4 T 30/2013-545. Po částečném zastavení řízení (ohledně částky 97.155,- Kč požadované na náhradě vynaložených nákladů na obhajobu) rozhodoval soud I. stupně o návrhu 1) na zaplacení finančního zadostiučinění ve výši 3.000.000,- Kč za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci samotným nezákonným trestním stíháním, 2) na náhradu ušlého zisku z realitní činnosti provozované společností xxx jíž je žalobce jediným jednatelem a společníkem, ve výši 4.600.000,- Kč a 3) na náhradu škody ve výši 2.000.000,- Kč vzniklé zničením dobrého jména obchodní značky xxx.

Výrokem pod bodem I. napadeného rozsudku soud I. stupně (částečně) vyhověl žalobnímu návrhu na zaplacení finančního odškodnění za nemajetkovou újmu způsobenou žalobci trestním stíháním (ve zbytku, tj. v částce 2.950.000,- Kč, byl návrh zamítnut). Při rozhodování o tomto tvrzeném nároku vyšel soud I. stupně z následujících zjištění : Uvedený nárok byl dle ust. § 14 zák. č. 82/1998 Sb. uplatněn u Ministerstva spravedlnosti, ministerstvo nárok odmítlo uspokojit finančně, neboť za dostatečnou a přiměřenou považovalo satisfakci konstatováním porušení práva, jíž poskytlo. Usnesením policejního orgánu ze dne 29.10.2012 č.j. KRPM-54009-91/TČ-2012-140573-309 bylo zahájeno trestní stíhání žalobce pro trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí dle ust. § 199 odst. 1, odst. 2, písm. d) tr. zákoníku. Řízení bylo pravomocně skončeno rozsudkem Okresního soudu v Olomouci ze dne 25.4.2014 sp. zn. 4 T 30/2013, kterým byl žalobce zproštěn obžaloby dle ust. § 226 písm. b) tr. řádu. Rozsudek nabyl právní moci dne 21.5.2014. Žalobce byl a je jediným společníkem společnosti xxx (přejmenované ke dni 31.3.2016 na xxx). Společnost provozovala realitní činnost. Podezření, že žalobce spáchal trestnou činnost, z níž byl obviněn, se rozšířilo v místě žalobcova bydliště (malá obec) a rovněž mezi žalobcovými obchodními partnery (resp. obchodními partnery společnosti xxx). Obchodní partneři se žalobcem rozvázali spolupráci (jednalo se o developerské společnosti), neboť nechtěli, aby jejich jméno bylo spojováno s osobou, která je trestně stíhána. Žalobce se tedy přestal věnovat obchodu s realitami a musel začít budovat svou pověst v jiném oboru podnikání. Trestní stíhání mělo významný dopad na žalobcovu psychiku, žalobce začal trpět zdravotními obtížemi (pískáním v uších).

Zjištěné skutečnosti soud I. stupně posuzoval dle ust. § 1 odst. 1, § 2, § 5, § 7 odst. 1, § 8 odst. 1 a § 31a odst. 1 zák. č. 82/1998 Sb. Dovodil existenci všech tří podmínek vzniku odpovědnosti státu (stejně jako oba účastníci). Za nezákonné rozhodnutí pokládal v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu (např. rozsudek ze dne 24.4.2003 sp. zn. 25 Cdo 2060/2001) zahájení trestního stíhání, které posléze skončilo zproštěním obžaloby. Na základě učiněných skutkových zjištění obvodní soud uzavřel, že žalobce prokázal i vznik imateriální újmy způsobené mu předmětným trestním stíháním, přitom se zabýval tím, do jaké míry byla naplněna judikatorně vymezená kritéria, která pravidelně indikují rozsah způsobené nemajetkové újmy tohoto druhu (viz. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 6. 2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011). Zabýval se tedy povahou předmětné trestní věci, délkou trestního řízení, následky způsobenými trestním řízením v osobnostní sféře poškozeného žalobce a přihlížel i k okolnostem, které trestní stíhání poškozeného žalobce provázely (k aktivní

žalobcově obraně a zejména k důvodům, pro které došlo ke zproštění obžaloby). Žalobce byl stíhán pro trestný čin, za nějž mu hrozil trest odnětí svobody v rozmezí 2-8 let, trestní stíhání trvalo 1 rok a 7 měsíců, jednalo se o žalobcovo první trestní stíhání, a to pro trestný čin velmi závažný. Žalobce utrpěl významný zásah do své dobré pověsti. Následky se projevily zejména v oblasti pracovní. Trestní stíhání žalobci způsobilo velký stres, u žalobce se objevily i psychosomatické zdravotní problémy. Adekvátním odškodněním se dle soudu I. stupně jeví finanční zadostiučinění ve výši 50.000,- Kč. Uvedenou formu a výši odškodnění obvodní soud stupně zvolil po srovnání s jiným, v praxi řešeným případem. Jako referenční zvolil případ, o němž bylo rozhodováno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 20.1.2016 č.j. 54 Co 342,427/2015 – 128, kde bylo obdobně poškozené osobě na náhradě nemajetkové újmy přiznáno 50.000,- Kč v situaci, kdy poškozený byl stíhán pro trestný čin znásilnění, a to po dobu 7 měsíců, byl obžaloby zproštěn a prokázal následky ve své osobnostní sféře (následky na dobré pověsti, poškozený žil v malém městě).

Výrok o náhradě nákladů řízení soud I. stupně odůvodnil odkazem na ust. § 142 odst. 1, 2 a § 146 odst. 2, věta druhá o.s.ř. Zdůraznil, že žalobce uplatnil čtyři samostatné nároky, ve dvou uspěl (za plný úspěch lze pokládat přiznání finančního zadostiučinění, jehož výše je závislá na úvaze soudu), ve dvou neuspěl. Za žalobcův úspěch je třeba pokládat i zastavení řízení ohledně uplatněného nároku na náhradu nákladů obhajoby, neboť žalobce vzal žalobu ohledně tohoto nároku zpět pro zaplacení požadované částky v průběhu řízení. Soud I. stupně tedy usoudil, že žalobce má proti žalovanému právo na náhradu těch nákladů, jež vynaložil v souvislosti s uplatněním nároků, s nimiž ve sporu uspěl, a naopak žalovaný má proti žalobci právo na náhradu nákladů, jež byly vynaloženy v souvislosti s projednávaných těch žalobou uplatněných nároků, s nimiž žalobce neuspěl. Vypočetl, že žalovanému vzniklo právo na náhradu nákladů proti žalobci ve výši 2.100,- Kč (7x paušální náhrada hotových výdajů dle ust. § 151 odst. 3 o.s.ř. ve spojení s vyhl. č. 254/2015 Sb.) a že žalobci proti žalovanému vzniklo právo na náhradu výdajů ve výši 40.753,- Kč (uvedená částka představuje odměnu za zastoupení advokátkou Mgr. Marcelou Horákovou včetně hotových výdajů těchto advokátky dle vyhl. č. 177/1996 Sb., tj. odměnu za 4 úkony právní služby po 8.120,- Kč a 4x paušální náhradu hotových výdajů advokátky po 300,- Kč; souhrn odměny a náhrad advokátky byl zvýšen o 21% DPH). Po odečtu nižší částky (výdajů žalovaného) od částky vyšší (výdajů žalobce) uložil soud I. stupně žalovanému povinnost zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení částku 38.653,- Kč.

Rozsudek napadl včasným odvoláním žalovaný ve vyhovujícím výroku pod bodem I. a v akcesorickém výroku o nákladech řízení (pod bodem IV.). Žalovaný soudu I. stupně jako nesprávná vytkl zjištění, že žalobce utrpěl významný zásah do své dobré pověsti, že žalobce se jako jednatel a jediný společník společnosti xxx již dále nemohl věnovat obchodu s xxx a musel si budovat pověst v jiném oboru podnikání, že se podezření z trestného činu rozšířilo v místě žalobcova bydliště a mezi obchodními partnery a že žalobce trpěl v důsledku trestního stíhání zdravotními obtížemi. Uvedené skutkové okolnosti dle žalovaného nebyly žalobcem věrohodně prokázány, přitom jde o okolnosti ovlivňující významné subjektivní kritérium, k němuž je třeba při odškodňování nemajetkové újmy způsobené nezákonným trestním stíháním přihlížet (následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby). Rozsudek soudu I. stupně je v části, v níž soud činí uvedené skutkové závěry, nepřezkoumatelný, neboť není zřejmé, o jaké důkazy soud svá skutková zjištění opírá.

Dle žalovaného žalobce neprokázal, že od něj odešli všichni obchodní partneři. Aby k takovému závěru soud I. stupně dojit, musel by žalobce tvrdit a prokázat uzavřený výčet všech svých obchodních partnerů a dále tvrdit a prokázat, že všichni tito obchodní partneři od

něho odešli. Žalobce však předložil pouze prohlášení P. Š. ze společnosti xxx, z něhož neplyne, jak velký ekonomický dopad pro žalobce ukončení spolupráce s uvedenou společností mohlo mít. Další prohlášení Ing. P. K. (ze společnosti xxx), které soud I. stupně ani nezmiňuje, uvádí, že problémy se žalobcem nastaly již před zahájením trestního stíhání, a tudíž s ním nemohou souviset. Žalovaný rovněž podotkl, že žalobce se v současné době věnuje jinému podnikání, provozuje autopůjčovnu a penzion a není vůbec zřejmé, zda tato změna nastala v důsledku předmětného trestního stíhání či nikoliv.

Skutkový závěr, že podezření ze spáchání trestného činu se rozšířilo v místě žalobcova bydliště (a mezi obchodními partnery), soud I. stupně zřejmě učinil jen z tvrzení samotného žalobce. Žalobce přitom neoznačil žádný hodnověrný důkaz této skutečnosti (typicky výsledky známých, sousedů, obchodních partnerů). Z žalobcem předložených zdravotních zpráv pak rovněž nelze dovodit žádnou souvislost jeho zdravotních obtíží s trestním stíháním. K jednoznačnému důkazu tvrzené skutečnosti by bylo třeba provést znalecký posudek, který však žalobce nenavrhla a ani soud žádného znalce neustanovil.

Dále žalovaný soud I. stupně vytkl vadu řízení spočívající v tom, že s nesplněním procesní povinnosti, k jejímuž splnění byl žalobce soudem I. stupně vyzván dle ust. § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. při jednání dne 7.10.2016, nevyvodil ten následek, o němž žalobce poučil, že nastane. Žalobce byl vyzván, aby ve lhůtě 30 dnů doplnil tvrzení k nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním tak, že „provede srovnání (zejména na podkladě judikatury vyšších soudů či Evropského soudu pro lidská práva) s jinými případy odškodňování nemajetkové újmy vzniklé v důsledku porušení stejných osobnostních práv, jaká měla být porušena v důsledku nezákonného trestního stíhání žalobce, a není-li jich, pak porušení jiných práv, bude-li zřejmé, že oba případy vykazují pro rozhodnutí soudu významné množství shodných prvků“ s tím, že neučiní-li tak, nebude mít ve sporu úspěch. Na jednání dne 6.1.2017 pak byl žalobce vyzván, aby doplnil svá skutková tvrzení o přesnou specifikaci důsledků v osobnostní, pracovní, rodinné, společenské sféře a aby označil důkazy k prokázání těchto skutkových tvrzení s tím, že neučiní-li tak, nebude úspěšný. Žalobce na obě poučení soudu nezareagoval, přesto mu soud I. stupně přiznal finanční zadostiučinění a referenční případ určil a výši nároku vypočetl za něho.

Za nepřezkoumatelnou žalovaný pokládá i tu část rozsudku, v níž soud I. stupně popsals zvolený referenční případ, od něhož odvinul výši přiznaného zadostiučinění, neboť soud neprovedl žádnou hlubší analýzu referenčního případu a odůvodnění výše přiznaného plnění vyznívá nepřesvědčivě. Znásilnění je ve společnosti chápáno jako trestný čin, který je svojí povahou velice závažným, psychické týrání si pak nezasvěcená a detailů neznalá osoba zařadí zpravidla jako čin méně závažného charakteru. Přílehavější je dle žalovaného srovnání s případem projednávaným u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 20 Co 437/2014 (a u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 28 C 355/2013), kde na náhradě nemajetkové újmy způsobené trestním stíháním pro trestný čin týrání svěřené osoby byla přiznána satisfakce jednomu poškozenému ve výši 50.000,- Kč a druhé poškozené ve výši 40.000,- Kč. Trestní stíhání žalobce M. Š. trvalo přibližně poloviční dobu (než stíhání poškozených ve zmíněném případě). Ve zmíněném případě byl prokázán zásah do rodinných vztahů žalobců, nicméně oba žalobci byli pro obdobnou trestnou činnost pravomocně odsouzeni a soud I. stupně předpokládal, že intenzita zásahu byla nižší, neboť žalobci již měli s trestním stíháním zaviněnou zkušenost.

Žalovaný samostatně napadl i výrok o nákladech řízení – pro případ neúspěchu odvolání proti výroku o věci samé. Nezpochybnil výpočet nákladů v jeho prospěch a ani to, že

soud určil za každý žalobou uplatněný nárok právo na náhradu nákladů řízení zvláště s tím, že výsledná částka, jež má být hrazena, vznikla započtením těchto práv. Žalovaný nesouhlasil toliko s výpočtem odměny za žalobcovu advokátní zastoupení. Dle žalovaného měla být použita sazba za 1 úkon právní služby ve výši 3.100,- Kč dle ust. § 7 ve spojení s § 9 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. namísto částky 8.120,- Kč. Žalovaný tedy navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žaloba bude zamítnuta a žalovanému bude přiznána náhrada nákladů odvolacího řízení, případně aby byl rozsudek v odvoláním napadené části zrušen a věc vrácena zpět soudu I. stupně k dalšímu řízení. Pro případ, že odvolací soud neuzná odvolání do výroku o věci samé důvodným, žalovaný navrhl, aby nákladový výrok byl změněn tak, že žalobci náleží náhrada nákladů řízení ve výši 14.104,- Kč.

Žalobce navrhl potvrzení napadeného rozsudku jako věcně správného.

Odvolací soud přezkoumal v napadené části rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ust. § 212 a § 212a o.s.ř. Dle ust. § 213 odst. 2 o.s.ř. znovu provedl důkaz trestním spisem Okresního soudu v Olomouci sp. zn. 4 T 30/2013, a to číslem listu 15 a 98 spisu (žádostmi policejní komisařky o provedení operativního šetření v místě bydliště podezřelého M. Š. ze dne 28.5.2012 a 11.7.2012) a zprošťujícím trestním rozsudkem ze dne 25.4.2014, prohlášením jednatele společnosti xxx P. Š. ze dne 2.10.2014, prohlášením předsedy představenstva xxx Ing. P. K., přiznáními k dani z příjmu společnosti xxx za roky 2009, 2010, 2011, 2012 a 2013 a lékařskou zprávou xxx ze dne 5.10.2016 (ordinace pro choroby xxx). Poté došel k závěru, že odvolání není důvodné.

Předně je třeba říci, že odvolací soud shledal rozhodnutí soudu I. stupně přezkoumatelným, neboť z odůvodnění rozhodnutí je v podstatných bodech seznatelné, jakými úvahami byl soud veden před učiněním konečného právního závěru, že již poskytnuté nepeněžní zadostiučinění formou konstatování porušení práva v daném případě postačující není a že je namíste žalobce ještě odškodnit finanční sumou 50.000,- Kč. Skutkové závěry, ač to soud I. stupně výslovně neuvádí, byly zjevně opřeny o listinné důkazy žalobcem předložené a soudem I. stupně provedené, případně o připojený trestní spis, který byl rovněž k důkazu proveden.

Odvolací soud neshledal v řízení před soudem I. stupně žádnou vadu, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a pro niž by bylo třeba rozsudek soudu I. stupně (v napadené části) dle ust. § 219a odst. 1, písm. a) o.s.ř. zrušit a věc vrátit k dalšímu řízení. K odvolací námitce žalovaného je nutno podotknout, že dle ust. § 213b odst. 2 o.s.ř. může porušení ust. § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. soudem I. stupně představovat vadu řízení jen výjimečně, tj. jen jestliže potřeba uvést další tvrzení nebo důkazy vyplyne z odlišného právního názoru odvolacího soudu.

Odvolací soud učinil následující zjištění : Žalobce byl podle ust. § 226 písm. b) tr. řádu zproštěn obžaloby pro skutek, že „v blíže neupřesněnou dobu, nejméně od přelomu roku 2008-2009 až do dne 31.3.2012, kdy poškozená opustila vzhledem k neúnosnosti situace i s dětmi společnou domácnost a odešla bydlet k rodičům, s výjimkou doby od 1.5.2010 do blíže neustanovené doby začátkem měsíce srpna 2010, kdy bydlela poškozená s dětmi u svých rodičů, v místě tehdy společného bydliště manželů v obci xxx na adrese xxx v rodinném domě zejména psychicky týral svoji manželku D. Š., a to tak, že jí s četností nejprve jedenkrát za týden, poté od září 2009 téměř s denní četností vulgárně urážel, ponižoval ji vyčítáním neschopnosti, že nic neumí a všechno dělá špatně, je nula a nikdo si ji nemůže vážít, zesměšňoval ji, že je duševně nemocná a dělá mu ostudu, vyčítal jí, že je špatná matka a

neumí se postarat o děti, v posledním roce a půl jejich společného soužití verbální napadání nejméně v pěti případech doprovázelo i fyzické násilí, kdy do ní strkal, až upadla na zem, kroutil jí rukama, aniž by však D. Š. vyhledala lékařské ošetření, následkem čehož D. Š. trpí projevy psychického týrání a syndromem týrané osoby“, v čemž byl spatřován zločin týrání osoby žijící ve společném obydlí dle § 199 odst. 1, 2 písm. d) tr. zákoníku. Trestní soud konstatoval, že v žalobním návrhu označený skutek není trestným činem, neboť nebylo prokázáno, že by obžalovaný poškozenou psychicky nebo dokonce fyzicky tyranizoval (natož úmyslně). Jediné, co bylo bezpochyby prokázáno, bylo disharmonické soužití obžalovaného s manželkou. Trestní soud předpokládal ve fázi podání obžaloby, že výsledky šetření orgánů činných v trestním řízení nasvědčují důvodnosti obžaloby. Obžaloba se opírala o svědeckou výpověď manželky poškozeného, jejíž pravdivost na podkladě zkoumání stavu této osoby podporoval psychologický i psychiatrický posudek. Žalobce proti obvinění brojil od samého počátku, popisoval soužití s manželkou ze svého pohledu. K očištění žalobce před trestním soudem napomohl předně znalecký posudek, který si žalobce nechal zpracovat MUDr. Vladimírem Pidrmanem, znalcem z oboru psychiatrie, a který přezkoumal správnost již zpracovaného psychiatrického posudku (opatřeného orgány činnými v trestním řízení). Dále k očištění žalobce přispěl znalecký posudek z oboru psychiatrie, který byl zpracován ohledně osobnostních charakteristik obžalovaného žalobce ve fázi řízení před soudem (v tomto posudku byla osobnost obžalovaného zhodnocena tak, že tento se nevyznačuje znaky dominance či agresivity, impulzivity a že soužití s manželkou naopak u žalobce vedlo k frustraci, bezmoci, stažení se do sebe; žalobce byl hodnocen jako osoba, která nemá tendence k sebezprosazování). Ještě před zahájením trestního stíhání v květnu a v červenci 2012 policejní komisařka konající úkony v trestním řízení při prošetřování spáchání trestného činu žádala jinou složku policie o provedení operativního šetření v místě žalobcova bydliště, kdy měly být vyslechnuty osoby žijící v okolních domech k soužití manželů Š.; sousedé měli být dotázáni na konflikty, včetně fyzických, na případná zranění paní Š., na slovní či fyzické útoky M. Š. na manželku (všechny výše uvedené skutečnosti vyplývají z k důkazu provedené části trestního spisu). Žalobce byl v roce 2008 léčen pro xxx a od té doby je pravidelně kontrolován na xxx ambulanci (tato skutečnost vyplývá z anamnestických údajů v lékařské zprávě xxx ze dne 5.10.2016). Žalobce, který provozoval xxx činnost prostřednictvím jím vlastněné společnosti xxx jako její jediný společník a jednatel, skončil v důsledku předmětného trestního stíhání spolupráci se společností xxx a se společností xxx. Šlo o developerské společnosti. Společnost xxx spolupracovala se žalobcem na prodeji cca 200 bytových jednotek, společnost xxx spolupracovala se žalobcem při prodeji bytových domů v xxx, xxx a rodinných domů v xxx a okolí. Uvedené firmy nechtěly být spojovány s žalobcovým trestním stíháním, které bylo takové povahy, že je nikdo nebere na lehkou váhu; ze strany společnosti xxx byla u žalobce od léta 2012 pozorována nesoustředěnost až nespolehlivost, kterou žalobce vysvětloval osobními problémy vedoucími k trestnímu stíhání (Tato zjištění odvolací soud učinil z prohlášení společnosti xxx a společnosti xxx; úkony vedoucí k zahájení trestního stíhání byly prováděny, jak plyne z čtené části trestního spisu, již od května 2012). Žalobcově společnosti v době trestního stíhání oproti době předešlé poklesl obrát (tato zjištění odvolací soud učinil z daňových přiznání žalobcovy společnosti v letech 2009-2013; v roce 2009 činil obrát uvedené společnosti 6.131.000,- Kč, v roce 2010 8.311.795,- Kč, v roce 2011 6.562.172,- Kč, v roce 2012 4.813.752,-Kč a v roce 2013 2.969.724,- Kč).

Shora uvedené skutkové závěry odvolacího soudu v zásadě kopírují ta skutková zjištění učiněná soudem I. stupně, jimž žalovaný vytýká nesprávnost. Odvolací soud (stejně jako soud I. stupně) zohledňuje, že samotný fakt trestního stíhání je zásahem do života obviněné osoby, jež je vystavena psychické zátěži. V posuzovaném případě lze hovořit

o psychické zátěži mimořádné s ohledem na povahu trestného činu, z něhož byl žalobce obviněn. Uvedený typ trestné činnosti je společensky velmi odsuzován a stigma stíhání pro takovou trestnou činnost v okolí stíhaného dlouhodobě přetrvává. V tomto konkrétním případě pak šlo o obvinění založené na výpovědi manželky, proti němuž byla obrana velice obtížná. To, že následky trestního stíhání měly výrazný odraz v psychice žalobce a zprostředkovaně ve snížení jeho pracovní výkonnosti a v případných psychosomatických potížích, má povahu skutkové domněnky (k použití skutkových domněnek při rozhodování tohoto typu sporu viz. např. nález Ústavního soudu ze dne 26.4.2016 sp. zn. I. ÚS 2394/15), tu pak podporuje i žalobcovo xxx onemocnění. Jak vyplývá z výše učiněných zjištění, podezření, že žalobce spáchal zavrženíhodný trestný čin vůči své manželce, se rozšířilo v místě žalobcova bydliště, a to ještě před samotným zahájením trestního stíhání, a rozšířilo se i mezi žalobcovými obchodními partnery, z nichž prokazatelně dva z tohoto důvodu se žalobcem vlastněnou společností ukončili obchodní spolupráci. Na ukončení obchodní spolupráce se mohla podílet i logická nižší žalobcova pracovní výkonnost způsobená stresem vyvolaným probíhajícím trestním stíháním. Významný dopad do žalobcovy profesní sféry dokresluje i nezanedbatelný pokles příjmů žalobcovy společnosti v době vedení trestního stíhání (oproti době před zahájením stíhání).

Právní posouzení nároku na náhradu nemajetkové újmy způsobené samotným trestním stíháním učiněné soudem I. stupně odvolací soud pokládá za zcela správné. Soud I. stupně dovodil povinnost státu odškodnit žalobce za nemajetkovou újmu způsobenou nezákonným trestním stíháním a přiléhavě zohlednil zásadní skutkové okolnosti případu při volbě formy a výše odškodnění (odvolací soud se od skutkových zjištění soudu I. stupně odklání jen v tom, že byl prokázán toliko významný zásah do profesní sféry žalobce a nebylo jednoznačně prokázáno to, že žalobce si nutně musel budovat pověst v jiném oboru podnikání). Zcela správně se soud I. stupně zaměřil na judikatorně dovozená kritéria, která se v obdobných případech zpravidla vyskytují a která zpravidla mají vliv na rozsah způsobené újmy a tím i na výši případného zadostiučinění, tj. na povahu trestní věci, délku trestního řízení, následky způsobené trestním řízením v osobnostní sféře poškozené osoby a okolnosti, které trestní řízení provázely. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že obecně sdílené představě spravedlnosti zjevně neodpovídá poskytnutí odškodnění jen ve formě omluvy a konstatování porušení práva, o čemž je přesvědčen žalovaný. To odvolací soud pokládá za nemyslitelné již s ohledem na závažnost trestného činu kladeného žalobci za vinu a s ohledem na okolnosti, které trestní řízení provázely. Soud I. stupně zcela správně zohlednil důvod, pro který byl žalobce zproštěn obžaloby, neboť do soukromého a osobního života jednotlivce, do jeho cti a dobré pověsti zasahuje trestní stíhání tím více, jedná-li se o obvinění liché. V žalobcově případě není možné přehlížet bezdůvodnost trestního stíhání, na niž žalobce poukazoval od samého počátku, ani to, že trestní stíhání bylo vedeno pro jednání v partnerském vztahu. Žalobce byl přitom po celý svůj dosavadní život osobou bezúhonnou.

Soud I. stupně plně respektoval i judikatorní zásadu vyjádřenou v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012 sp. zn. 30 Cdo 2813/2011 uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 122/2012 a rozvinutou v rozsudku ze dne 16.9.2015 sp. zn. 30 Cdo 1747/2014 uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 67/2016, dle níž v konečném důsledku musí výše soudem přiznaného zadostiučinění odpovídat výši přiznaného zadostiučinění v případech, které se v podstatných znacích (poměřovaných zejména s ohledem na uvedená kritéria) shodují. Byť posledně zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu uvádí, že v každém případě je primárně na žalobci, aby zvolil přesvědčivé srovnání, podle kterého jeho újma z hlediska spravedlnosti není menší než újma jiná, za kterou se přiznává minimálně žalovaná částka, neznamená to, že neuvede-li žalobce

jiný případ, s nímž by jeho případ měl být srovnáván, nemůže ve sporu o zadostiučinění, případně ve sporu o finanční zadostiučinění uspět. Negativním důsledkem takové nečinnosti logicky může být jen to, že se žalobce zbaví možnosti, aby bylo použito srovnání pro něho (dle jeho mínění) příznivější. Porovnání, které učinil soud I. stupně s jím zvoleným případem, přitom vyznívá přesvědčivě. Referenční případ je v odůvodnění rozsudku dle náhledu odvolacího soudu popsán ještě dostatečně (žalovaný jej nadto musí znát detailně). V případě projednávaném před Městským soudem v Praze pod sp. zn. 54 Co 342, 427/2015 byl poškozený stíhán po dobu cca 6 měsíců pro závažnější trestný čin (zločin znásilnění), byl z obdobných důvodů jako žalobce zproštěn obžaloby, následky trestního stíhání v osobnostní integritě obou obžalovaných lze hodnotit jako srovnatelné (stres a nejistota, zdravotní dopady, poškození cti a pověsti, zásah do dosavadního způsobu života), u poškozeného v referenčním případě nebyl přítomen výrazný zásah do profesní sféry jako v žalobcově případě (poškozený v referenčním případě pracoval jako uklízeč veřejných prostranství). Ostatně i příklad, který ke srovnání nabízí žalovaný, nasvědčuje příležitosti soudem I. stupně zvoleného odškodnění. V případě projednávaném před Městským soudem v Praze pod sp. zn. 20 Co 437/2014 trvalo trestní stíhání cca dva roky a jeden měsíc, a to pro srovnatelný trestný čin (poškození v referenčním případě byli trestně stíháni za týrání svěřené osoby – své dcery, již měli psychicky týrat nevhodným výchovným působením). Zásah do rodinných vztahů (s rodiči a sourozenci) byl prokázán toliko u jednoho z poškozených, který obdržel vyšší odškodnění. Jak ostatně podotkl samotný žalovaný, poškození ve srovnávaném případě měli zaviněnou zkušenost s trestním stíháním pro obdobnou trestnou činnost spáchanou vůči své dceři a tomu odpovídala i výše soudem zvoleného finančního odškodnění. Odvolací soud pro dokreslení přidává ještě případ projednávaný před Nejvyšším soudem pod sp. zn. 30 Cdo 827/2014, kdy bylo přiznáno odškodnění ve výši 50.000,- Kč za újmu způsobenou tříletým trestním stíháním pro trestný čin pohlavního zneužívání a ohrožování mravní výchovy mládeže osobě, jež si trestní stíhání zavinila částečným doznáním (později neprokázané) trestné činnosti a které v době stíhání běžela zkušební doba podmíněného propuštění z výkonu úhrnného trestu odnětí svobody, jenž jí byl pravomocně uložen v délce pěti let, mj. za trestný čin pohlavního zneužívání. Tento příklad odvolací soud uvádí proto, aby poukázal na výši přiznaného finančního odškodnění osobám, které v době trestního stíhání nebyly trestně bezúhonné – oproti žalobci, který naopak trestně bezúhonný byl a již proto se jej trestní stíhání dotklo více.

Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v napadeném vyhovujícím výroku dle § 219 o.s.ř. potvrdil jako věcně správný.

Věcně správným však odvolací soud neshledal výrok o nákladech řízení pod bodem IV. napadeného rozsudku. V situaci, kdy byl žalobce úspěšný ve dvou ze čtyř uplatněných nároků, se jeví celkový procesní úspěch obou účastníků jako srovnatelný, a je proto namístě právo na náhradu nákladů řízení nepřiznat žádnému z účastníků (dle ust. § 142 odst. 2 o.s.ř.). Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v nákladovém výroku dle ust. § 220 odst. 1, písm. a) o.s.ř. uvedeným způsobem změnil.

Výrok o nákladech odvolacího řízení vychází z ust. § 142 odst. 1 o.s.ř. ve spojení s ust. § 224 odst. 1 o.s.ř. Odvolací soud žalobci, který měl v odvolacím řízení ve věci samé plný úspěch, přiznal proti žalovanému právo na plnou náhradu nákladů této fáze řízení. Přiznaná částka 20.926,05 Kč zahrnuje odměnu za zastoupení advokátem vypočtenou dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. včetně paušálních náhrad hotových výdajů advokáta, tj. odměnu za 4 úkony právní služby po 3.100,- Kč (převzetí a příprava zastoupení, vyjádření k odvolání, porada s klientem dne 20.12.2017 a účast na jednání odvolacího soudu) dle § 7, § 9 odst. 4, písm. a),

§ 11 odst. 1, písm. a), c), k) a g) cit. vyhlášky, 4x paušální náhradu hotových výdajů advokáta po 300,- Kč dle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky, náhradu cestovních výdajů za cestu advokáta osobním automobilem k jednání odvolacího soudu z Prostějova do Prahy a zpět vypočtenou dle ust. § 157 a § 158 zák. č. 262/2006 Sb. ve výši 2.994,26 Kč (osobní automobil AUDI AG, spotřeba dle TP: 6,8,5,1,5,8 l/100km, palivo NM, cena 29,80 Kč/1litr, sazba zákl. náhrady 4 Kč/1km, počet km 520) a náhradu za ztrátu času advokáta (cesta k soudu a zpět) za 7 půlhodin po 100,- Kč dle § 14 odst. 1, písm. a) a odst. 3 cit. vyhlášky. Souhrn odměny a náhrad advokáta je zvýšen o 21% DPH (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) v částce 3.631,79 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku není dovolání přípustné.

V Praze dne 11. ledna 2018

JUDr. Tomáš **V e j n a r** v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Hrdličková